

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет
Інститут управління і права

Кафедра спеціальної освіти та реабілітології

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до самостійної роботи та виконання контрольних робіт
з дисципліни **Основи наукових досліджень**
для студентів V курсу
освітньо-професійної програми «Корекційна освіта»
спеціальності 016 Спеціальна освіта
денної та заочної форм навчання

Методичні рекомендації до самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни **Основи наукових досліджень** для студентів V курсу освітньо-професійної програми «Корекційна освіта» спеціальності 016 Спеціальна освіта денної та заочної форм навчання /Укл.: І.В. Пущина, І.М. Бабій. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. - с.

Укладач: І.В. Пущина к.пед.н., доц., І.М. Бабій, к.пед.н., доцент

Рецензент: С.М. Лупінович завідувач кафедри реабілітаційної педагогіки та здорового способу життя КЗ Запорізький інститут післядипломної педагогічної освіти» ЗОР, к. пед. н., доцент

Відповідальний за випуск: В.В. Клапчук

Затверджено на засіданні кафедри
"Спеціальної освіти та реабілітології"

Протокол № 1 від ____ серпня 2016 р.

ЗМІСТ

Вступ

1. Блок змістовного модулю 1 Теоретичні основи наукових досліджень.....
2. Блок змістовного модулю 2 Прикладні положення наукових досліджень.....
3. Завдання з самостійної роботи.....
4. Тематика есе з курсу «Основи наукових досліджень».....
5. Вимоги до написання та оформлення есе.....
6. Шкала оцінок якості засвоєння навчального матеріалу.....
7. Література для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи

ВСТУП

Наукова діяльність у вищих навчальних закладах є невід’ємною складовою освітнього процесу й здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної та виробничої діяльності у системі вищої освіти. Закон України «Про вищу освіту» визначає головні завдання наукової діяльності у вищих навчальних закладах, до яких належать: органічна єдність змісту освіти й програм наукової діяльності; створення стандартів вищої освіти, підручників і навчальних посібників з урахуванням досягнень науки й техніки; упровадження результатів наукових досліджень у практику; безпосередня участь суб’єктів навчально-виховного процесу в науково-дослідних роботах, що проводяться у вищому навчальному закладі; організація наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, олімпіад, конкурсів науково-дослідних, курсових, дипломних та інших робіт учасників навчально-виховного процесу.

Науково-дослідна діяльність у вищих навчальних закладах України здійснюється на основі діючих Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», статутів університетів та інших вищих навчальних закладів.

Успішність наукової діяльності неможлива без знання її методології, теорії, технології, методів та організації. Ці знання потрібні студентам, аспірантам, докторантам, співробітникам наукових підрозділів факультетів — всім тим, хто бере участь у навчальному й науковому процесі.

Дисципліна Основи наукових досліджень спрямована на оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої роботи з організації і проведення науково-дослідницької роботи та написання дипломної роботи.

Дисципліна складається з двох блоків кредитно-змістовних модулів: «Теоретичні основи наукових досліджень» та «Прикладні положення наукових досліджень».

Дані методичні рекомендації призначені для студентів V курсу денної та заочної форми навчання за освітньо-професійною програмою «Корекційна освіта» спеціальності 016 «Спеціальна освіта». Вони включають в себе питання до семінарських занять та самостійну роботу, яку необхідно виконати студентам для отримання оцінки за кредитні модулі та в подальшому для здачі екзамену. Студенту методичні рекомендації дозволять зекономити час в процесі підготовки до практичних занять та при виконанні самостійної роботи, оскільки питання практичних занять розкриті в повному обсязі, а самостійна робота пов’язана з виконанням завдань які пов’язані з заповненням таблиць або наданням відповідей на запитання.

Особливістю даної методики є те, що вона включає питання до здачі кредитів за двома змістовними модулями та список літератури, яку можуть використовувати студенти в процесі підготовки до практичних занять, при виконанні самостійної роботи та здачі екзамену.

БЛОК ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЮ 1: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема: Наукова творчість. Основні поняття та визначення. Актуальні напрями і проблеми наукових досліджень з спеціальної освіти

Питання до практичного заняття:

1. Дайте визначення предмету і сутності науки.
2. У чому полягає процес наукового пізнання?
3. Схарактеризуйте пізнання, його види та структурні елементи.
4. Якими ознаками характеризується наукова діяльність.
5. Яка структура формування теорії?
6. Дайте визначення наукової ідеї, гіпотези, теорії, закону.
7. Сформулюйте види, функції та предмет наукової діяльності.
8. Що таке суб'єкт та предмет наукової діяльності,
9. Схарактеризуйте наукову школу, її ознаки.
10. Що передбачає класифікація наук?
11. Назвіть види оформлення результатів наукової діяльності.
12. Яка структура управління в Науково-дослідному інституті?
13. Сутність організації наукової діяльності в вищому навчальному закладі.
14. Структурна організація наукової діяльності в Україні.
15. Які структурні елементи теорії пізнання?
16. Дайте визначення поняття, положення, судження.
17. Схарактеризуйте етапи виконання науково-дослідної роботи.

ТЕСТ 1

1. Дайте визначення предмету науки:

- а) матеріальні об'єкти природи;
- б) пов'язані між собою форми руху та особливості відображення форм руху матерії у свідомості людей;
- в) форми мислення.

2. Дайте визначення поняття науки:

- а) процес пізнання закономірностей об'єктивного світу ;
- б) система знань об'єктивних законів природи, суспільства і мислення, які перетворюються в безпосередню продуктивну силу суспільства в результаті діяльності людей;
- в) особлива форма суспільної свідомості.

3. Дайте визначення поняття знання:

- а) продукт науки та її матеріал;
- б) перевірений практикою результат пізнання дійсності і адекватне відбиття дійсності в свідомості людини;
- в) результат праці людини.

4. Дайте визначення наукового пізнання:

- а) це дослідження з певною метою, завданням та методологією;
- б) певні методи отримання і перевірки знань; в)
- в) теоретичні основи для практики;

5. Продовжіть визначення поняття - сприйняття - це:

- а) це формування первинного чуттєвого образу предмета, явища;
- б) це відображення в мозку людини властивостей предмету, явища;
- в) це систематизація, об'єднання різних представлень в цілісну картину образів.

6. Наука включає:

- а) теорію і методологію, методику і техніку досліджень;
- б) об'єкт і предмет;
- в) науково-дослідні заклади.

7. Назвіть наукові концепції:

- а) класична, некласична і постнекласична;
- б) індустріальна, неіндустріальна;
- в) антропокласична і комплексна.

8. Головною функцією науки є:

- а) участь у забезпеченні ефективності управління;
- б) участь у розвитку науково-технічного процесу і вдосконаленні матеріального виробництва;
- в) пізнання об'єктивного світу від живого споглядання до абстрактного мислення і до практики та участь у накопиченні фактів та розкритті закономірностей навколишнього світу.

9. Характерні ознаки наукової діяльності:

- а) розкриття сутності явищ та взаємозв'язку між ними;
- б) наявність об'єкта і предмета дослідження, специфічні методи пізнання;
- в) систематизація знань, наявність наукової проблеми та практична значущість процесу, що вивчається.

10. Дайте визначення гіпотези:

- а) матеріалізоване визначення наукової ідеї і вихідний момент пошуку, дослідження істини;
- б) наукове припущення, висунуте для пояснення певних процесів, явищ, які зумовлюють певний наслідок;
- в) структурний елемент теорії пізнання та формулювання нових наукових положень.

Виконання самостійної роботи 1.

Тема: НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ — ШЛЯХ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ МЕТОДИКИ

Питання до практичного заняття:

1. Дайте характеристику наукового дослідження.
2. Які є форми наукових досліджень?
3. Що таке об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження?
4. Як Ви розумієте гіпотезу дослідження?
5. Дайте визначення емпіричних завдань і методів дослідження.
6. Що розуміють під теоретичними завданнями дослідження?
7. Назвіть послідовність етапів наукового дослідження.
8. Завдання науково-дослідницької діяльності студентів.
9. Напрями науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
10. Організаційна структура науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
11. Вимоги до вибору теми дослідження.
12. Етапи реалізації та оформлення результатів наукового дослідження.
13. Визначення ефективності науково-дослідної роботи у ВНЗ і на практиці.

ТЕСТ 2

1. Дати визначення поняття «наукове дослідження»:

- а) цілісний підхід до вивчення окремих явищ;
- б) застосування історичного підходу до пізнання дійсності;
- в) цілеспрямоване вивчення явищ і процесів, аналіз впливу на них різних факторів, а також вивчення взаємодії між явищами.

2. Об'єкт дослідження-це...

- а) підприємство або галузь та навколишній матеріальний світ і його відображення в свідомості людини;
- б) процес чи явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження;
- в) те, нащо спрямований процес пізнання.

3. Предмет дослідження – це.....

- а) явище або процес, обрані для пізнання;

- б) фактори та взаємовідносини між ними;
- в) властивості явищ, процесів, досліджувані з певною метою та те, що знаходиться в межах об'єкту.

4. Емпіричний рівень пізнання — це:

- а) описування і спостереження;
- б) експеримент і вимірювання;
- в) все разом.

5. За яких умов гіпотеза переконлива?:

- а) не суперечить принципам наукового пізнання, враховує раніше відомі науці закони і максимально проста;
- б) логічно несуперечлива, пояснює всі фактори, для вивчення яких вона висувається та принципово перевіряється;
- в) все зазначене правильне.

6. Якими показниками можна визначити ефективність науково-дослідної роботи у ВНЗ:

- а) підготовка кандидатів, докторів наук;
- б) якість підготовки фахівців для народного господарства;
- в) рівень видавничої роботи.

7. При визначенні змісту наукової проблеми (теми) необхідно:

- а) з'ясувати, які явища, предмети, процеси, закономірності має охоплювати проблема;
- б) обмежити тему від питань суміжних тем та визначити коло літературних джерел і документів, які є основними і вихідними в розробці проблеми;
- в) все вище зазначене.

8. Наукова новизна, це....

- а) візитна картка дослідження, лаконічне, чітке відображення змісту дослідження;
- б) доказ того, що саме обрана тема повинна досліджуватися саме зараз;
- в) опис того нового, що було принесене автором в процесі досліджень з теми.

Завдання 9. Задля оцінки теоретичної значущості дослідження виокремлюють три рівня:

- а) конкретизації, доповнення, перетворення;
- б) висока, задовільна, низька;
- в) загально педагогічний, загально проблемний, частково проблемний.

Завдання 10. В оцінці практичної значущості виокремлюють 4 рівня:

- а) значущість дуже висока, висока, задовільна, низька;
- б) загально педагогічна, загально проблемна, частково проблемна, неproblemатична.
- в) високо актуальна, середньо актуальна, мало актуальна, неактуальна.

Виконання самостійної роботи 2.

Тема: ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Питання до практичного заняття:

Поняття про наукову інформацію.

1. Види та ознаки наукової інформації.
2. Назвіть головні принципи інформаційних відносин та галузі інформації.
3. Які етапи накопичення наукової інформації?
4. Які ви знаєте етапи вивчення наукових джерел?
5. Що Ви розумієте під системою опрацювання інформаційних джерел?
6. Інформаційно-пошукова мова бібліотек УДК, дайте характеристику.
7. Поняття та види каталогів.
8. Недоліки інформації WEB.
9. Техніка опрацювання інформації.
10. Який порядок роботи над текстом?
11. Які вимоги до використання цитат?
12. Бібліографічний опис літератури. Які вимоги оформлення?
13. Які види каталогів використовуються?

ТЕСТ 3

1. Нормативні документи, щодо єдиних вимог до продукції, її розробки, виробництва та застосування це.....

- а) довідково-інформаційний фонд;
- б) стандарт;
- в) монографія.

2. Сукупність упорядкованих первинних документів і довідкового пошукового апарату це.....

- а) довідково-інформаційний фонд;
- б) стандарт;
- в) збірник.

3. До якої групи наукової інформації відносяться: інформаційні видання, каталоги?

- а) вторинної;
- б) первинної;
- в) релеративної.

4. Інформація розділяється на:

- а) міжнародну і національну, політичну і науково-технічну;
- б) оглядову, реферативну, релевативну, сигнальну, довідкову;
- в) соціологічну і екологічну, практичну і теоретичну.

5. До якої групи інформаційних джерел відносяться звітні та статистичні дані, облікова і аналітична інформація, архівні та анкетні дані?

- а) аксіоматичні;
- б) неаксіоматичні;
- в) релевативних.

6. За якими критеріями визначається якість інформації в науковому дослідженні?

- а) цільове призначення, цінність і надійність, достовірність і достойність;
- б) швидкодіївність і періодичність, спосіб і форми подання, дискретність і безперервність;
- в) все вищезазначене.

7. Достовірність наукової роботи це -

- А. літературне наукове обґрунтування експерименту;
- Б. перевірка на практиці висновків експерименту;
- В. доказ істинності, правильності результату експерименту.

8. В яких каталогах картки з описом літературних джерел сформовані в алфавітному порядку за змістом знань?

- а) предметних;
- б) алфавітних;
- в) систематичних.

9. Дайте визначення «інформації»:

- а) це відомості про події та процеси, а також це детальне систематизоване подання певного відібраного матеріалу без будь-якого аналізу;
- б) це певні відомості, сукупність якихось даних, знань;
- в) все вище зазначене.

10. Способи розміщення в списку літературних джерел:

- а) хронологічному;
- б) в порядку посилань у тексті;
- в) в алфавітному порядку за першою літерою прізвища автора;

Виконання самостійної роботи 3

Тема: ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Питання до практичного заняття:

1. Що Ви вкладаєте в поняття «методологія дослідження»?
2. Які Вам відомі види методології?
3. Що таке метод наукового пізнання?

4. Які Ви знаєте методи пізнання?
5. Які Ви знаєте методи емпіричного та теоретичного рівнів дослідження?
6. Класифікація методів. Їх характеристика.
7. Дайте визначення наукової ідеї.
8. Роль логічних методів у наукових дослідженнях.
9. В чому сутність діалектики процесу пізнання та системного методу досліджень?
10. Індуктивний та дедуктивний методи дослідження.
11. Що таке моделювання і коли воно використовується?
12. Методи теоретичних досліджень та їх характеристика.

ТЕСТ 4

1. Методи наукового дослідження поділяються на:

- а) основні і допоміжні;
- б) емпіричні та теоретичні;
- в) прикладні та фундаментальні.

2. Для виділення окремих частин об'єкта, знаходження його властивостей, найпростіших вимірювань застосовується такий вид аналізу або синтезу:

- а) прямий або емпіричний;
- б) зворотний або елементарно-теоретичний;
- в) структурно-генетичний.

3. Вид аналізу або синтезу, який базується на деяких теоретичних міркуваннях про причинно-наслідкові зв'язки між різними явищами або дії будь якої закономірності; при цьому виділяються і поєднуються явища, які можна вважати суттєвими, а другорядні до уваги не беруться називається:

- а) прямий або емпіричний;
- б) зворотний або елементарно-теоретичний;
- в) структурно-генетичний.

4. Метод пізнання об'єктів шляхом відображення їхньої структури у знаковій формі за допомогою штучних мов (наприклад, мовою математики, фізики, хімії, програмування тощо) – це:

- а) ідеалізація;
- б) екстраполяція;
- в) формалізація.

5. Логічний процес переходу від одиничного до загального чи від менш загального до більш загального знання, а також продукт розумової діяльності, форма відображення загальних ознак і якостей явищ дійсності – це:

- а) ідеалізація;
- б) узагальнення;
- в) моделювання.

6. Методами, які забезпечують можливість безпосереднього пізнання педагогічної дійсності, називаються:

- а) теоретичні методи дослідження;
- б) емпіричні методи дослідження;
- в) прогностичні методи дослідження.

7. Практика навчання, виховання і освіти, тобто організований цілеспрямований педагогічний процес і його результати –це:

- а) масовий педагогічний досвід;
- б) педагогічний досвід;
- в) новаторство.

8. Пізнавальна процедура, пов'язана з визначенням числового значення деякої величини за допомогою одиниці вимірювання – це:

- а) порівняння;
- б) вимірювання;
- в) шкалювання.

9. Метод вивчення об'єкта, коли дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього шляхом створення штучних умов чи застосування звичайних умов, необхідних для виявлення відповідних властивостей –це:

- а) експеримент;
- б) спостереження;
- в) тестування.

10. Стандартизоване вимірювання індивідуальних відмінностей, властивостей, явищ –це:

- а) анкетування;
- б) інтерв'ю;
- в) тестування.

Виконання самостійної роботи 4

БЛОК ЗМІСТОВОГО МОДУЛЮ 2: ПРИКЛАДНІ ПОЛОЖЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема: АНАЛІЗ ДАНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Питання до практичного заняття:

1. Охарактеризувати нормальний (гауссовий) розподіл у математичній статистиці.
2. Пояснити формулу обчислення середнього арифметичного в описовій статистиці.
3. Навести приклад розрахунку стандартного квадратичного відхилення.
4. Обґрунтувати значення використання коефіцієнта варіації в дослідженнях.
5. Визначити важливість обчислення статистичної значимості різниці досліджуваних показників за t-критерієм.
6. Розкрити суть кореляції в дослідженні взаємозв'язків між показниками.
7. Навести приклади можливостей Excel під час статистичної обробки даних дослідження.

Тест 5

1. **Значення досліджуваної ознаки, зліва і справа від якої знаходиться однакова кількість елементів вибірки за шкалою, побудованою за зростанням чи зменшенням чисел називають:**
 - а) медіана;
 - б) мода;
 - в) середнє арифметичне.
2. **Величину, рівну середньому значенню квадрата відхилень окремих значень ознак від середньої арифметичної:**
 - а) мода;
 - б) дисперсія;
 - в) медіана.
3. **Відношення середнього квадратичного відхилення до середнього арифметичного називають:**
 - а) дисперсія;
 - б) мода;
 - в) коефіцієнт варіації.
4. **Число, яке дорівнює квадратному кореню з її дисперсії називають:**
 - а) середнє квадратичне відхилення;
 - б) дисперсія;
 - в) коефіцієнт варіації.
5. **З заданого переліку видів шкал вимірювання виберіть шкалу, за якою досліджувані об'єкти розподіляються на декілька класів, причому, кожний об'єкт потрапляє тільки в один клас:**
 - а) шкала найменувань;
 - б) порядкова (рангова) шкала;
 - в) шкала відношень.

6. Число, знак і величина, які характеризують напрям і силу взаємозв'язку між двома і більше змінними у статистиці називають:

- а) мода;
- б) коефіцієнт кореляції;
- в) коефіцієнт варіації.

7. Якщо за одиницю відбору беруть не окремих респондентів, а групи, класи, бригади, ланки, то таку вибірку називають:

- а) стихійною;
- б) квотною;
- в) гніздовою.

8. З наведеного переліку статистичних критеріїв виберіть параметричний критерій:

- а) критерій Стюдента;
- б) критерій Вілконсона-Манна-Уїтні;
- в) критерій Пірсона.

9. Який з методів формування контрольного та експериментального масиву використовується для виділення такої підмножини, яка була б моделлю досліджуваного об'єкта за певними ознаками:

- а) випадкового відбору;
- б) попереднього відбору;
- в) частотного розподілу.

10. Яким методом вибірки користуються коли генеральна і вибіркова сукупності достатньо великі:

- а) стихійною;
- б) квотною;
- в) гніздовою.

Тема: ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ З СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ. РОБОТА НАД РУКОПИСОМ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Питання до практичного заняття:

1. Обґрунтувати потребу використання новітніх комп'ютерних технологій у корекційній освіті.
2. Стисло охарактеризувати напрями використання комп'ютерів у науково-дослідній сфері.
3. Охарактеризувати глобальні системи електронної пошти та їх значення у процесі наукових досліджень.
4. Визначити місце та роль Інтернету в розширенні можливостей наукових досліджень у корекційній освіті.
5. Висвітлити характерні риси обчислювального напрямку під час застосування комп'ютерних технологій.
6. Назвати форми застосування комп'ютерів у сервісному напрямі.

Тест 6

1. Національна науково-освітня телекомунікаційна мережа називається:

- а) ННОТМ;
- б) ПЛУТОН;
- в) УРАН.

2. Забезпечення установ, організацій та фізичних осіб в сферах освіти, науки та культури України інформаційними послугами головне призначення мережі:

- а) Інтернет;
- б) УРАН;
- в) ГРІД.

3. Яке із запропонованих скорочень слів недопустиме в науковій роботі?

- а) «і т. ін.»;
- б) спеціальна вправа – спец вправа;
- в) коефіцієнт корисної дії: к.к.д.

Як правильно записати

4. Поділ тексту наукової праці на складові частини називається:

- а) публікація;
- б) рубрикація;
- в) стагнація.

5. Науковий термін це:

- а) втілення сутності певного явища;
- б) відображення найбільш суттєвих і властивих предмету чи явищу ознак;
- в) слово або словосполучення.

6. Зв'язок списку літератури з текстом здійснюється за допомогою зносок, для нумерації яких використовують:

- а) римські цифри;
- б) арабські цифри;
- в) букви української абетки.

7. Кожен окремий розділ роботи друкують:

- А) в звичайному порядку і позначають римськими цифрами;
- Б) з нової сторінки і позначають римськими цифрами;
- В) в звичайному порядку і позначають арабськими цифрами.

8. Якості, що визначають культуру наукової мови:

- а) точність, ясність, стислість;
- б) вживання чужомовних слів і книжної лексики;
- в) багатослів'я і вживання плеоназмів.

10. Рекомендована кількість висновків у дипломній роботі?

- а) 8-10;
- б) 3-5;
- в) 5 -7.

Тема: КУРСОВА, ДИПЛОМНА, МАГІСТЕРСЬКА РОБОТИ: НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ, ЗАХИСТ

Питання до практичного заняття:

1. Які є форми науково-дослідної роботи студентів?
2. Які повні вимоги до виконання курсової роботи?
3. В чому особливості виконання дипломної роботи?
4. Які основні вимоги до дипломної роботи?
5. Структура та алгоритм написання курсової (дипломної) роботи.
6. Які є етапи роботи при проведенні наукового дослідження?
7. Що таке робоча картотека літератури?
8. Які вимоги до формування тексту курсової (дипломної) роботи?
9. Оформлення формул, ілюстрацій, додатків та списку використаної літератури.
10. Керівництво курсовою (дипломною) роботою та її захист.
11. Особливості виконання і захисту магістерської роботи.
12. Характерні помилки в написанні та оформленні курсової, дипломної, магістерської роботи.
13. Що таке об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження?
14. Дайте визначення емпіричних завдань і методів дослідження.
15. Завдання науково-дослідницької діяльності студентів магістрантів.
16. Яка послідовність доповіді при захисті дипломної роботи?
17. Які вимоги до вибору та обґрунтування актуальності теми?
18. Які особливості формування змісту вступної частини?
19. Яка схема написання відгуку (рецензії) на магістерську роботу?

Тест 7

1. Наукова праця, спрямована на поглиблене вивчення студентом пов'язаної з фахом проблеми називається:

- а) магістерська робота;
- б) дипломна робота;

в) курсова робота.

2. Курсова робота за змістом може бути:

- а) теоретичного і емпіричного характеру;
- б) експериментального і конструктивного характеру;
- в) все вищезазначене.

3. Основною метою написання магістерської роботи є:

- а) отримання нових наукових результатів;
- б) розробка навчально-методичної літератури;
- в) набуття студентом вмінь здійснювати наукове дослідження.

4. Який обсяг роботи передбачено у першому розділі (Огляд літератури) наукової роботи?

- а) 30%;
- б) 40%;
- в) 60 %.

5. Чи потрібно в структурі наукової роботи вказувати гіпотезу наукового дослідження?

- а) обов'язково потрібно;
- б) потрібно для конкретних наукових тем;
- в) не потрібно.

6. Який опис книги є правильним:

- а) Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. Для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді/ [Т.В. Бондар, О.Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді": у 14 кн., кн. 13).
- б) Бондар Т.В. Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. Для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді/ [О.Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді": у 14 кн., кн. 13).
- в) Т.В. Бондар, О.Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін. /Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. Для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді/ — К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді": у 14 кн., кн. 13).

7. Провідний спеціаліст галузі, або науковець який переглядає, дає оцінку дослідженню:

- а) референт;
- б) рецензент;
- в) науковий керівник.

8. Термін подання магістерської роботи до ДЕК:

- а) 3 тижні;
- б) 2 тижні;
- в) 1 тиждень.

9. Рішення про оцінку захисту дипломної роботи приймається на:

- а) закритому засіданні ЕК;
- б) відкритому засіданні ЕК;
- в) закритому засіданні вченої ради університету.

10. Доповідь на процедурі захисту повинна тривати не більше:

- а) 10 хв;
- б) 15 хв;
- в) 20 хв.

Тема: ОФОРМЛЕННЯ ТА ФОРМИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Питання до практичного заняття:

1. Що таке наукова публікація та її основні види?
2. Монографія: поняття, алгоритм написання.
3. Наукова стаття, вимоги до її оформлення.
4. Що таке авторський, друкований та обліково-видавничий аркуш.
5. Які відмінності між дисертацією і монографією?
6. Тези доповіді, алгоритм тези.
7. Які методичні прийоми використовуються при підготовці публікації.

8. Реферат, алгоритм його підготовки.
9. Які вимоги до написання рецензії?
10. Доповідь, види та вимоги до підготовки.
11. Вимоги до підготовки підручників і навчальних посібників.
12. Яка структура звіту про НДР?
13. Які форми звітності з наукових досліджень?
14. Форми впровадження результатів наукового дослідження.

Тест 8

1. Референт це:

- а) особа, яка представляє офіційно інтереси науковця;
- б) особа, яка складає реферат;
- в) особа, яка є прес-секретарем Академії Наук.

2. Документ, у якому містяться результати досліджень без інтерпретацій – це:

- а) інформаційна записка про дослідження;
- б) інформація про дослідження;
- в) аналітична записка.

3. Документ, у якому викладаються певні питання, даються висновки, пропозиції та призначений для усного (публічного) прочитання та обговорення називається:

- А) додатки;
- Б) доповідь;
- В) публікація.

4. Вид публікації, у якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора:

- а) реферат;
- б) наукова стаття;
- в) магістерська робота.

5. Коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, статті або іншої наукової праці – це ...

- а) реферат;
- б) тези;
- в) повідомлення.

6. Короткий виклад змісту одного або декількох документів з певної теми називається:

- а) доклад;
- б) тези;
- в) реферат.

7. Журнал, що містить статті та матеріали досліджень і призначений для фахівців певної галузі науки називають:

- а) популярним;
- б) реферативним;
- в) науковим.

8. Основними вимогами до написання наукової статті, згідно вимог ВАК, є (доповнити):

- а) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- б);
- в) формулювання цілей статті;
- г);
- д) висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

9. Форма впровадження наукових досліджень:

- а) доповіді і лекції;
- б) виступ на науковій конференції;
- в) все вищезазначене.

10. Наукові результати це:

- а) підстава для оцінки чогось;
- б) завдання наукового характеру, яке потребує проведення наукового дослідження;
- в) нові знання отримані в процесі науково-дослідної роботи.

ЗАВДАННЯ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів є складовою і обов'язковою частиною навчального процесу. Самостійна робота – це форма навчальних занять, призначена для отримання студентами знань і умінь в межах дисципліни, яка вивчається, відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів відповідної спеціальності та освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Одночасно з цим самостійна робота студентів є способом активного, цілеспрямованого придбання ними нових знань і умінь без безпосередньої участі в цьому процесі викладачів.

Самостійна робота спрямована на формування самостійності студентів, що здійснюється за умов запровадження відповідної системи організації всіх видів навчальних занять. Вона необхідна для формування у студентів умінь систематизувати, закріплювати, розширювати і поглиблювати знання.

Головна мета самостійних занять з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» умінь орієнтуватись у специфічних особливостях наукової діяльності, користуватись науковою літературою, проводити галузеві дослідження, грамотно писати наукові праці, складати тексти виступів, доповідей тощо.

Самостійна робота 1

Завдання 1. Вкажіть порядок стадій формулювання гіпотези:

- накопичення фактичного матеріалу і висунення припущення;
- аналіз наукових джерел та теорій;
- виведення із припущення наслідків;
- постановка наукової проблеми;
- перевірка на практиці отриманих результатів і уточнення (підтвердження) гіпотези.

Завдання 2. Дайте правильну відповідь:

1. доказ—це	
2. закон-це..	
3. умовивід-це...	
4. теорія-це...	
5. поняття-це..	
6. теза-це...	
7. аргумент-це...	
8. демонстрація-це...	
9. судження-це...	

Завдання 3. Дайте правильну відповідь:

Поняття-це...	
Визначення-це...	
Категорії-це...	
Аксиома—це...	
Постулат-це...	

Принцип-це...	

Завдання 4. Перелічити які функції виконує наука в суспільстві.

Завдання 5. Об'єднайте наведені галузі знань у три групи (природничі, суспільні, філософські): фізика, хімія, психологія, педагогіка, логіка, економіка, філологія, історія, технологія, географія, право, біологія, філософія, соціологія

Завдання 6. Ознайомтесь та опишіть біографічні дані й наукові здобутки будь-кого з ваших викладачів (кандидатів чи докторів наук).

Завдання 7. Визначіть, які з перелічених назв належать до вчених ступенів:

- а) академік;
- б) доцент;
- в) професор;
- г) кандидат наук;
- д) доктор наук.

Завдання 8. Назвіть ознаки наукової школи:

- а) наявність наукового лідера і висока наукова кваліфікація дослідників, згуртованих навколо лідера;
- б) наявність докторів і кандидатів наук;
- в) оригінальність методики досліджень та значущість отриманих наукових результатів у певній галузі;
- г) наявність відповідної матеріальної бази, територіальної єдності.

Завдання 9. Назвіть суб'єкти наукової діяльності:

- а) науково-педагогічні працівники;
- б) студенти, асистенти;
- в) вчені;
- г) наукові працівники;
- д) всі разом.

Завдання 10. Сформууйте ієрархічну схему управління науковою діяльністю:

- а) відділи з галузей науки;
- б) Національна академія наук (НАН);
- в) Державний комітет у справах науки і технологій України;
- г) територіальні відділення;
- д) науково-дослідні інститути;
- е) Державні академії наук;
- ж) лабораторії, сектори;
- з) навчальні заклади.

Самостійна робота 2

Завдання 1. Встановіть черговість етапів виконання науково-дослідної роботи:

- а) уточнення проблеми і складення змісту;
- б) вивчення літературних джерел;
- в) вибір теми;
- г) визначення мети дослідження;
- д) формулювання завдань;
- є) визначення гіпотези;
- ж) проведення експерименту, досліду;
- з) аналіз результатів експерименту та систематизація накопиченого матеріалу;
- і) складання розширеного плану роботи;
- й) літературне оформлення.

Завдання 2. Опишіть поняття наукової проблеми, її визначення і формулювання.

Завдання 3. Схарактеризуйте суть наукової теорії, її роль в науковому дослідженні

Завдання 4. Суть наукової гіпотези, її висунення і обґрунтування

Завдання 5. Схарактеризуйте вимоги до вибору теми дослідження

Завдання 6. Як приклад, зробіть вибір та обґрунтування напрямку Вашого дослідження, сформулюйте тему, визначте предмет, об'єкт, мету, завдання Вашого наукового дослідження

Самостійна робота 3

Завдання 1. Доповніть форми обслуговування в бібліотеках:

- 1.1 робота в читальному залі;
- 1.2.
- 1.3.
- 1.4.
- 1.5.
- 1.6.

Завдання 2. Сформулюйте недоліки при використанні мережі WEB сторінки Internet:

Завдання 3. Назвіть вимоги до використання цитат

Завдання 4. Дати повне визначення етапів дослідження:

етапи	визначення
Накопичення наукової інформації	
Формулювання теми дослідження	
Теоретичне дослідження	
Експеримент	
Оформлення	

Завдання 5. Скласти список літератури за встановленими вимогами з 10-12 джерел за темою дослідження: Методичне забезпечення з фізичного виховання у вищих закладах освіти.

Самостійна робота 4

Завдання 1. Складіть глосарій понять:

Абстрагування

Вимірювання

Вибірка

Генеральна сукупність

Якісні дослідження

Завдання 2. Визначте середні величини (середнє арифметичне, медіана, мода) та показники варіативності (дисперсію, коефіцієнт варіації) числа годин, які ви витрачали на самостійну роботу за останні 10 днів. Слід вказати всі вихідні дані і докладно провести розрахунки.

Завдання 3. Проведіть порівняльний аналіз основних видів шкал вимірювання (якісних і кількісних), наведіть приклади їх використання.

Завдання 4. Охарактеризуйте дії дослідника на діагностичному

основному

порівняльному етапах педагогічного експерименту

Завдання 5. Поясніть порядок проведення педагогічного експерименту з незалежними і залежними вибірками.

Самостійна робота 5

Завдання 1. Зробити рецензію на есе.

Рецензія передбачає аналіз та оцінювання певного твору (наукової праці), критичний розбір, рекомендацію до захисту чи друку, проведення наукового обговорення й діалогу.

Рецензія - критичний відгук (містить аналіз і оцінку) наукового керівника (консультанта), офіційних опонентів, провідної установи під час захисту есе, кваліфікаційної роботи.

Реквізити:

1. Назва виду документа.
2. Заголовок (містить назву рецензованої роботи, прізвище та ініціали її автора, рік публікації, назву видавництва).
3. Текст.
4. Підпис рецензента.
5. Дата.
6. Засвідчення підпису печаткою або спеціальним штампом (за потреби).

Рецензія - документ, який передбачає коментування основних положень рецензованої праці (тлумачення думки автора, висловлення особистого ставлення до поставленої проблеми); узагальнену аргументовану оцінку; висновки про значення аналізованої праці.

Рецензія передбачає аналіз та оцінювання певного твору (наукової праці), критичний розбір, рекомендацію до захисту чи друку, проведення наукового обговорення й діалогу.

Самостійна робота 6

Завдання 1. Законспекуйте наступні питання з теми «Методи оцінювання в дослідженнях з спеціальної педагогіки»:

1. Проблема і завдання методів оцінювання.
2. Шкали оцінювання (пропорційна, прогресуюча, регресуюча, сигнальна, стандартна, перцентильна, шкала обраних точок, параметричні шкали).
3. Норми оцінювання (порівняльні, індивідуальні, належні, вікові).

Завдання 2. Законспекуйте наступні питання з теми «Методи оцінювання в дослідженнях з фізичної культури»:

1. Проблема і завдання методів оцінювання.
2. Шкали оцінювання (пропорційна, прогресуюча, регресуюча, сигнальна, стандартна, перцентильна, шкала обраних точок, параметричні шкали).
3. Норми оцінювання (порівняльні, індивідуальні, належні, вікові).

Завдання 3. Опишіть основні положення подання табличного матеріалу в науковій роботі.

Завдання 4. Опишіть як подають в науковій роботі цифровий матеріал.

Завдання 5. Опишіть основні структурні елементи дипломної або магістерської роботи.

Завдання 6. Пояснити загальні вимоги щодо висвітлення результатів наукового дослідження у висновках.

Завдання 7. Опишіть технічні вимоги до форматування тексту дипломної або магістерської роботи.

Самостійна робота 7

Завдання 1. Сформулюйте 3 можливі теми доповіді на студентській конференції за матеріалами Вашої роботи над проблемою, що висвітлюється у магістерській (дипломній) роботі.

Завдання 2. Ґрунтовно довести чим відрізняється написання реферату від наукової статті.

Завдання 3. Опишіть особливості оформлення та написання текстового матеріалу наукової роботи.

Завдання 4. Опишіть вимоги до подання ілюстративного матеріалу в наукових роботах.

Завдання 5. Складіть глосарій понять:

Анотація

Апробація

Верифікація

Магістерська дипломна робота

Опонент

Завдання 6. Скласти приклад доповіді (у вигляді презентації), за певними пунктами, для захисту Вашої дипломної роботи. Здати у роздрукованому вигляді.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальним навчально-дослідним завданням для студентів в І модулі є написання есе.

Есе – це розв'язання конкретної проблеми, яке ґрунтоване на теоретичному осмисленні вивченого матеріалу та опрацьованої літератури з урахуванням суспільно-значущих тем, викладене на 7-8 сторінках (12600-14400 знаків). Есей є однією з найпростіших форм науково-аналітичного тексту. Найчастіше його метою є аргументоване висловлення автором особистої точки зору щодо певної дуже конкретної проблеми.

Структура есею:

- Вступна частина. Формулювання проблеми, якій присвячено есей.
- Реферування праць, в яких висловлено аргументи "за" щодо вказаної проблеми.
- Реферування праць, в яких висловлено аргументи «проти» щодо вказаної проблеми.
- Дискусія автора щодо реферованих вище позицій.

Представлення та аргументація своєї точки зору.

В цілому структуру есе можна узагальнити наступним чином:

- назва теми;
- ім'я та прізвище автора;
- короткий зміст (анотація) – 150-200 знаків;
- ключові слова;
- вступ;
- основна частина;
- постановка проблеми;
- аргументація для розв'язання: за і проти;
- висновки (та пропозиції).

Презентація есе полягає у:

- вмінні чітко й аргументовано викласти матеріал;
- вмінні зацікавити аудиторію, вичерпно відповісти на запитання.

В оцінюванні будуть враховані:

- актуальність та чітке формулювання проблеми;
- оригінальність розв'язання;
- аргументація: за і проти.

Тематика есе

1. Теоретичні основи наукових досліджень.
2. Функції наукової теорії.
3. Класифікація наукових теорій.
4. Теорія як форма наукового пізнання.
5. Основні напрямки інформатизації освіти за спеціальністю 016 «спеціальна освіта».
6. Інформаційна культура особистості.
7. Грамотність в галузі інформаційно-комунікаційних технологій.
8. Типи наукових комунікацій.
9. Педагогічні інформаційні ресурси в Україні.
10. Іноваційні технології в спеціальній освіті.
11. Основні методи дослідження у галузі освіти.
12. Метод – спосіб пізнання, дослідження явищ природи і суспільного життя
13. Взаємозв'язок рухової активності і здоров'я.
14. Мотиваційний підхід у формуванні стратегії розвитку інклюзивної освіти у сучасному суспільстві.
15. Біологічні, соціальні, духовні потреби, що задовольняються під час корекційних занять.
16. Закономірності розвитку оздоровчого ефекту в системі корекційних занять.
17. Оцінка ефективності процесу корекції.
18. Основні принципи системи корекційного навчання.

19. Історичні, організаційні, правові, соціальні та гуманістичні аспекти спеціальної освіти.
20. Інформаційні технології у спеціальній освіті.
21. Теоретико-методичні, медико-біологічні та психологічні аспекти корекції мовленнєвого стану дітей з
22. Теоретико-методичні аспекти фізичної рекреації та туризму.
23. Теоретико-методичні аспекти управління та підготовки кадрів зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта».
24. Організація наукової діяльності в Україні.

Індивідуальним навчально-дослідним завданням для студентів в II модулі є написання наукової статті згідно вимог обраного фахового видання.

Це завдання передбачає написання наукової статті студентом з будь-якої тематики зі спеціальності 016 «спеціальна освіта». На основі написаної статті формують тези доповіді для участі в студентській науково-практичній конференції. Бажано, щоб тематика статті і дипломної (магістерської) роботи пересікалися, хоча б частково.

Згідно з вимогами ВАК України оригінальна стаття у фаховому виданні має складатися з таких розділів:

- постановка проблеми;
- актуальність дослідження;
- зв'язок авторського доробку із важливими науковими та практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій;
- виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- новизна;
- методологічне або загальнонаукове значення;
- викладення основного матеріалу;
- головні висновки;
- перспективи використання результатів дослідження

Вимоги до оформлення статті – згідно вимог обраного журналу.

Обсяг статті має знаходитися в межах 7-15 сторінок.

5 КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО СКЛАДАННЯ ЗАЛІКУ

1. Загальна схема наукового дослідження, етапи проведення науково-дослідної роботи.
2. Методи добору фактичних матеріалів і складання огляду літератури.
3. Композиція наукової роботи.
4. Сутність, завдання та класифікація наукових досліджень
5. Прийоми викладання наукових матеріалів.
6. Мова і стиль наукової роботи. Ефективність наукових досліджень.
7. Вимоги до змісту наукової роботи. Поняття наукової проблеми.
8. Загальні вимоги до оформлення наукової роботи
9. Подання текстового матеріалу, обґрунтування висновків і пропозицій.
10. Правила подання ілюстрації.
11. Подання таблиць, методи визначення достовірності результатів.
12. Загальні правила подання формул
13. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Оформлення списку використаних джерел.
14. Правила оформлення додатків, написання реферату, анотації.
15. Процедура оприлюднення результатів наукового дослідження.
16. Значення студентських наукових конференцій у оприлюдненні результатів наукового дослідження.
17. Загальні вимоги до наукової статті. Структура наукової статті (доповіді).
18. Анотації. Оформлення наукової статті (доповіді). Електронний варіант наукової статті (доповіді).
18. Вибір, обґрунтування теми наукового дослідження.
19. Складання плану наукової роботи, вибір методів дослідження.

20. Розробка алгоритму проведення розрахунків чи формування аналітичних таблиць за допомогою комп'ютера.
21. Складання звіту з науково-дослідної роботи, його структура.
22. Нормативні документи, щодо підготовки звітів, дипломних робіт, курсових робіт, статей, доповідей та їх оформлення.
23. Використання комп'ютерної техніки для проведення дослідження.
24. Написання відгуку, рецензії, анотації.
25. Підготовка доповіді до захисту дипломної чи наукової роботи.
26. Підготовка наочного матеріалу до доповіді.
27. Поняття про об'єкт, предмет наукового дослідження, мету дослідження.
28. Актуальність теми розробок.
29. Поняття наукової новизни і практичної цінності наукової роботи.
30. Організація збору, обробки та аналізу інформації.

ШКАЛА ОЦІНОК ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Оцінка опитування на практичному занятті:

5 балів ставиться за активність на занятті і змістовні відповіді на запитання;

4 бали – за участь в занятті і 1-2 неточності у відповідях на запитання;

3 бали – за участь в занятті і 2-3 неточності у відповідях на запитання;

2-1 бал – за участь в занятті і 3-4 неточності у відповідях на запитання;

0 балів – за неправильні відповіді на запитання.

2. Форма дидактичних тестових завдань: завдання з обранням однієї правильної відповіді із запропонованих.

Алгоритм перевірки

за вірну відповідь студент отримує 0,5 балу,

за невірну відповідь або неназвану відповідь – 0 балів.

3. Оцінка поточного відвідування занять

2-0– присутствие на лекциях, запись в тетрадях, участие на семинарских занятиях.

4. Оцінка самостійної роботи

10 балів ставиться за акуратне і правильне оформлення роботи, повне розкриття теми;

8 балів – за незначну помилку в оформленні роботи або 1 помилку в розкритті теми;

5-6 балів – за незначну помилку в оформленні роботи або 2 помилки в розкритті теми;

2-3 бали – за неакуратне оформлення роботи або 2-3 помилки в розкритті теми;

0 балів – за неправильне оформлення роботи, помилки в розкритті теми.

5. Оцінка есе.

Есе оцінюється від 0 до 20 балів. При нарахуванні балів беруться до уваги:

а) відповідність змісту есе зазначеній темі та плану;

б) кількість опрацьованої літератури та якість її опрацювання;

в) наявність аналізу літератури, співставлення різних точок зору авторів, узагальнень та обґрунтованих власних висновків;

г) кількість та якість зазначених посилань;

д) логічний, ясний та правильний виклад матеріалу; грамотна, літературна українська мова;

е) відповідність оформлення есе до поданих вимог.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Рекомендована література

Основна література

1. Баскаков А.Я. Методология научного исследования: [учебное пособие]/ А.Я.Баскаков, Н.В.Туленков. – Киев: Наука, 2002. – 214 с.
2. Белановский С.А. Метод фокус-групп/ С.А. Белановский. – М: Магистр, 1996. – 272 с.
3. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень/ М.Т.Білуха. – К: Вища школа, 1997.– 300 с.
4. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень/ М.Т.Білуха. – Київ: Наука, 2002. – 479 с.
5. Девятко И.Ф. Методы социологического исследования/ И.Ф.Девятко.– Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 1998. – 198 с.
6. Девятко И.Ф. Модели объяснения и логика социологического исследования/ И.Ф.Девятко.– М.: ИСО РЦГО-TEMPUS/TACIS, 1996.– 234 с.
7. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень/ А.М Єріна, В.Б.Захожай, Д.Л.Єрін. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.– 376 с.
8. Канке В.А. Основные философские направления и концепции науки/ В.А.Канке. – М.: Наука, 2004.– 369 с.
9. Ключев Л. В. Пилотажи анкет / Л.В.Ключев // Социология. –1995. – №5-6.– С.25-30.
10. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: [навч. посібник]/ В.В.Ковальчук, Л.М.Моїсєєв.– К.: ВД „Професіонал, 2005. – 240 с.
11. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: [навч. посібник]/ Н.В. Краснокутська. — К.: КНЕУ, 2003. — 504 с.
13. Кримський С.Б. Запити філософських сенсів/ С.Б.Кримський. – К.: Наука, 2003.– 245 с.
12. Крыницкий И.И. Основы научных исследований/ И.И.Крыницкий. - М: Мысль, 1981.– 164 с.
13. Кун Т. Структура научных революций / Т.Кун. – М.: Логос, 2001.– 346 с.
14. Лук'янець В.С. Світоглядні імплікації науки/ В.С.Лук'янець, О.М.Кравченко, Л.В.Озадовська. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.– 267 с.
15. Мелков Ю.А. Факт в постклассической науке/ Ю.А.Мелков. – К.: Наука, 2004.– 360 с.
16. Мертон Р. Фокусированное інтерв'ю / Мертон Р., Фиске М., Кендалл П. – М.: Наука, 1991.–

372 с.

17. Микешина Л.А. Философия науки / Л.А.Микешина. – М.: Наука, 2005.– 360 с.
18. Никифоров А.Л. Философия науки: история и методология/ А.Л. Никифоров. – М.: Знание, 1998.– 361 с.
19. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навч. посібник] / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К.: 2003. – 116 с.
20. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження / Н.В.Паніна. – К.: Вища школа, 1996.– 285 с.
21. Петрушенко В.Л. Філософія знання: онтологія, епістемологія, аксіологія / В.Л.Петрушенко. – Львів: Свічадо, 2005.– 256 с.
22. Рижко В.А. Концепція як форма наукового знання / В.А.Рижко. – К.: Вища школа, 1995.– 324 с.
23. Сергеева Л.М. У світі цікавої соціології: [навчально-методичний посібник] / Л.М. Сергеева. – К.: Кадри, 2001. – 57 с.
24. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень:[підручник]/ Д.М.Стеченко, О.С.Чмир. – К.: Знання, 2005. –309 с.
25. Сытник В.Ф. Основы научных исследований / В.Ф.Сытник - К: Вища школа, 1976.– 324 с.
26. Купцов В.И.Философия и методология науки/ В.И.Купцов.– М.: Знание, 1996.– 384 с.
27. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій/ А.С. Філіпенко. – Київ: Академвидав, 2004. – 208 с.
28. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: [навчальний посібник]/ Г.С. Цехмістрова.– К.: ВД «Слово», 2004. – 240 с.
29. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: [підручник]/ В.М.Шейко, Н.М.Кушнарєнко. – Київ: Знання-Прес, 2003. – 295 с.

Додаткова література

1. Про інформацію: Закон України // www.liga.kiev.ua
1. Про науково-технічну інформацію: Закон України // www.liga.kiev.ua
2. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України // www.liga.kiev.ua
3. Про освіту: Закон України // www.liga.kiev.ua